

Exodus

Lekció: Jn. 15.9-17

Textus: 2.Móz. 15.22-27

2005. szept. 4.

Gazdagrét

Első lépések a szabadságban

A történet kezdő szava „ezután”, fontos és hangsúlyos. Mi után? Az előző sorban győzelmi éneket olvasunk: „*Énekeljete az Úrnak, mert igen felséges, lovat lovasával a tengerbe vetett!*” (Ex. 15.21) Nemrég ült örömmünnepet Izrael az Egyiptomból való szabadulás felett. Hiába jött a fáraó az Egyiptomot maga mögött hagyó nép után, hiába vonultatta fel a kor legerősebb hadseregét, hiába tűnt reménytelennek Izrael helyzete: Isten teljes szabadulást szerzett az ellenség felett. A Vörös tenger kettényílt, Isten népe Mózes vezetésével átvonult rajta, az ellenség seregei pedig odavesztek a tenger hullámai közt. Meghalt az ellenség, végleges a szabadság, Izrael gyermekei énekelnek, ujjonganak, táncolnak; valami új kezdődött az életükben.

De nem lehet végestelen végig csak ünnepelni, magasztaló énekeket énekelni, eufórikus örömben táncot járni. Az ünnep napjai elmúlnak. Mi következik *ezután*? Mit történik a megszabadított néppel? Milyen az ajándékba kapott új élet? Hogyan alakul a megszabadult nép és a szabadító Isten kapcsolata? *Melyek az első lépések a szabadságban*? Ezen kérdések nyomán keressük Isten üzenetét a ma olvasott részben.

I. A kellemetlen meglepetés: hiány a szabadságban

Nagy lendülettel indulhatott Isten népe a Vörös tenger partjáról új hazájuk felé. Még fülükben zeng a hálaének, még szemeik előtt van, hogyan táncoltak, doboltak Mirjám és az asszonyok. A nagy örömezés erőt adott nekik; ezzel az erővel vágtak neki a pusztának, azaz a sivatagnak. Telve voltak lelkesedéssel, bizakodással: hatalmas dolgott tett velünk az Úr!

Első nap estig azonban nem találtak vizet. Másnap reggel fáradtan, szomjasan ébredtek, de reménységgel vágtak neki az útnak. Isten vezeti őket, gondoskodni fog a szükségükről. Estére azonban kezdtek elcsigázódni, reménységük kezdett kétségbeesésbe fordulni. A férfiak némán ültek asszonyaik, gyermekeik mellett, azon gondolkodva, hogy mi lesz ezután. A harmadik nap a kimerült csapat folytatta a vándorlást Súr pusztájában. Egyre több panasz, egyre hangosabb zúgolódás hallatszott. Egymással is egyre gyakrabban kaptak össze; mindenki feszült és ideges volt. Majd Márához érve végre csillogó vízfelszín láttak. Hangos örömujjongással vetették rá magukat azok, akiknek még a legtöbb erejük volt. De hamar kiderült, hogy a víz ihatatlan, keserű, rossz víz. A reménység odaveszett. *“Ekkor zúgolódni kezdett a nép Mózes ellen, és ezt mondta: Mit igyunk?”* Ez lenne a szabadság? Ezt készítette számunkra Isten? Ezért mentett ki a Fáraó hatalmából? Ez a tejjel-mézzel folyó Kánaán? A szabadulás után egy Isten háta mögötti pusztaságba kereültünk?

Hogyan lehet az, hogy aki a szabadulás énekét zengte, aki megtapasztalta Isten közelségét, aki Isten uralmának teret adott életében, az utána hiányt szenved? Hogyan lehetséges, hogy megtértél, Istenhez fordultál, de otthon nem hogy könnyebb nem lett, de még nehezebbé vált a helyzeted? Nem a békeesség időszaka köszöntött be, hanem csak fokozódott a feszültség? Hogyan lehetséges, hogy amióta Istenre bízta magadat, és kezébe tette dolgaidat, egyre inkább csak kudarcok, sikertelenségek érnek az iskolában? Nem jön össze egy vizsga, a felvételi, egy dolgozat... Hogyan lehetséges, hogy bár Jézus Krisztus kihozott a sötétségből, a pusztulásból, de annyi minden hiányzik, annyi minden fájdalmas még ma is?

A kérdések valóságosak és jogosak, mind Izrael, mind a mi esetünkben. Az ünneplés után, amikor az ember látta az ellenséget elveszni, az életét megnyomorító erőket semmissé lenni, úgy véli, hogy minden az övé. A gonosz végleg legyőzetett, a nyomorúság eltöröltetett, hiány nem lesz

többé. Hiszen ha Isten legyőzte a Fáraót, aki élet-halál ura volt Egyiptomban, mi neki az a kis víz? Ha uralmat vett a legnagyobb ellenségen, akkor mi az, ami még probléma lehet neki? Szinte magától értetődőnek vesszük, hogy minden megadatik. A szabadságban, amit Isten szerzett, semmiben sem lehet hiány, gondoljuk. Minden kerek és egész kell hogy legyen. De kiderül, hogy nincs víz, három napig nincs mit inni. Kiderül, hogy nem oldódott meg minden konfliktus, csak azért, mert megtértél, nem lett mindenki kedves hozzád, sőt, te se lettél hibátlanná. *A szabadság első lépései a kellemetlen meglepetés közepette történnek.* Isten nem úgy van jelen, amint az ünneplésben gondoltad. A hiány - a fájdalom, a kudarc, a nyomorúság - még nem töröltetett el. Isten jelen van, a szabadság valóságos, de másképpen, mint Izrael hitte. Hogy hogyan másképpen, az kiderül a folytatásból...

II. Szabadulás és rendelkezések

Mózes “...az Úrhoz kiáltott segítségért, és az Úr mutatott neki egy fát. Azt dobta bele a vízbe, és édessé vált a víz.” Nagyon tömör, sőt, szűkszavú ez a leírás, amely arra mutat, hogy bár a nép panaszkodik (és nem Istenhez kiált), az Úr mégis közbeavatkozik, és szabadulást hoz. Ugyanakkor mintha itt mégsem Istennek a vezetésén, közbeavatkozásán, csodáján lenne a hangsúly. Isten csak annyit tett, hogy Mózes szeme megakadt egy fán, ami a vízbe dobva gyógyulást hozott a rossz víznek. Legyen itt szó csodáról, vagy valamilyen természetes folyamatról, az, hogy a keserű víz édes lett Márában, mintha mellékes lenne. Mert ugyaneben a versben olvassuk a következőket: “Ott adott a népnek rendelkezéseket és törvényeket, ott tette próbára őket.” Majd ezt a gondolatot folytatja a szentíró: “Ha engedelmesen hallgatsz Istenednek, az Úrnak szavára, és azt teszed, amit ő helyesnek tart, figyelsz parancsolataira, és megtartod minden rendelkezését, akkor nem bocsátok rád egyet sem azok közül a bajok közül, amelyeket Egyiptomra bocsátottam.” Mintha az Istentől való rendelkezések sokkal fontosabbak lennének itt, mint a víz meggyógyulása.

Ha hallgatsz, ha azt teszed, ha figyelsz, ha megtartod – akkor nem sújtalak az egyiptomi csapásokkal? Isten a szabadságban rendelkezéseket, törvényeket ad? Sőt, még attól semi riad vissza, hogy fenyegetsen? Ezt ismerjük mi szabadságnak? Így fogjuk fel mi a szabad életet? Ha engedelmeskedsz, nem lesz baj... Valahogy más hang ez, mint amit mi a szabad élethez kapcsolunk. Hiszen ez éppen az a hang, amely miatt sokan kritikusak az egyházzal kapcsolatban, amely miatt sokan távol tartják magukat a keresztyénségtől.

A kérdés, hogy mire szabadította meg Isten Izraelt? Mit ünnepelt, amikor táncolva dicsőítették Istent? Mi Isten helye az új életben? Ki ez az nép Istenre nézve? Isten elvégezte a dolgát, és most már mindenki megy, amerre lát? – Nem, Isten a maga számára szabadította meg a népet. A Fáraó, az elnyomás, a halál hatalmát összetörte, de nem azért, hogy onnantól mindenki azt tegye, amit akar, hanem azért, hogy a megszabadítottak őt szolgálják. “Csöbörből vödörbe” – mondhatod, és ez az igazság egyik oldala. Isten a maga számára szabadított meg minket, hogy ne a káosz, a pusztulás, a bűn uralma alatt éljünk, hanem az ő uralma alatt. Egyik uralomból a másikba, egyik fennhatóság alól a másik alá. A szabadság nem az, hogy most már a magam ura vagyok, hanem az, hogy az élet Urához tartozom. Ő pedig rendelkezéseket ad, figyelmet, azok megtartását követeli, hogy helyes mederbe terelje az életet.

Ezzel is meg kell bírkoznunk a szabad életben tett első lépések közepette. Mert szeretnénk mi egy olyan Istent, aki ha kell, elérhető; hogy segítsen, vigasztaljon, szeretetével simogasson. De vajon készek vagyunk-e azt elfogadni, hogy ez az Isten engedelmességre, tiszta, megújult életre, törvényének betartására hív?

Hogy engedelmesség és szeretet, ill. szabadság hogyan tartoznak össze, elénk adják Jézus szavai. „Ahogyan engem szeretett az Atya, úgy szeretlek én is titeket: maradjatok meg az én szeretetemben.” Minden azzal kezdődik, hogy Jézus szeret minket (ezért is szabadított meg halála és feltámadása által). Hogyan lehet ebben a szeretetben (az átélése feletti ünneplés, magasztalás

után) megmaradni? Hogyan állunk meg abban a szabadságban, amit szerzett nekünk? „*Ha parancsolataimat megtartjátok, megmaradtok az én szeretetemben, ahogyan én mindig megtartottam az én Atyám parancsolatait.*” Meglepő fordulat: megmaradni a szeretetben – parancsolatai megtartása által? Hát nem két ellentétes dologról van itt szó? Nem! Az engedelmesség Jézusnak nem fogcsikorgatással történik („nem akarom, de nem tehetek mást”). Nem is félelemből vagy rossz lelkiismeretből tartjuk meg parancsolatait („Mi történik velem, ha nem engedelmeskedem?”). Hanem azért, mert szeret. Szeret, ezért hiszem, hogy jót akar. Bízom benne, hogy tudja mi a jó, hogy rendelkezései az új, a szabad életben irányt mutatnak, hogy ne tévedjek el. És ezért azt választom, amit ő mond. *Az engedelmesség mindig bizalom kérdése.* Ezért mondja a szentíró Márával kapcsolatban: „*Ott tette próbára őket.*” Isten parancsa megpróbál, hogy bízol-e benne, vagy nem? Szereted-e őt, vagy nem?

Tényleg szabadságra vezet mindez? „*Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és örömtök teljessé legyen.*” Jézus maga is azt tette, amire minket hív, és örömtől talált az Atyának való engedelmisségben. Nem hiány-nélküliséget!, nem mentességet a küzdelemtől, a szenvedéstől, de örömt. És ezt az örömet akarja beleplántálni a te szívedbe is. A szabadság második lépéseként tehát azt kell elfogadni, hogy Isten engedelmes életre hív. Rendelkezéseit, törvényeit semmilyen magyarázattal, érzéssel, körülménnyel nem írhatjuk felül. Szabadságban megmaradni, örömben járni éppen ezeken belül lehet.

III. Isten, a gyógyító

Láttuk, hogy miután Isten a rendelkezések betartására szólítja fel népét, azt is mondja, hogy „*akkor nem bocsájtok rád egyet sem azok közül a bajok közül, amelyeket Egyiptomra bocsátottam.*” Nem fenyegetés ez, hanem egy nagyon egyszerű és érthető kijelentés: ha nem az általam kijelölt mederben élitek az életet, bajba fogtok kerülni, sebek fognak érni titeket, össze fogjátok törni magatokat. Biztonság és élet ezeken a korlátokon belül van. Majd hozzátesszi: „*Mert én, az Úr, vagyok a te gyógyítód.*”

Izrael Máránál sebet kapott. Panaszkodik, türelmetlen, hitetlen. Nem messze van már Élim, ahol „*tizenkét vízforrás volt és hetven pálmafa*”. Gyönyörű sivatagi oázis, vízbőség, annak jeleként, hogy Isten tudta mit cselekszik, nem feledkezett meg róluk. A pusztában meg kell tanulni nélkülözni, fel kell ismerni, hogy még nincs minden kész – de Isten nem feledkezik meg népéről. Ők azonban ezt nem bírták kivárni, zúgolódtak, Isten ellen fordultak, és ezért – megsebződtek. De nem utoljára. Fog még Isten népe súlyos sebeket kapni. Megpróbálja őket Isten számtalanszor, és kudarcot vallanak még - nem egyszer. Hányszor és hányszor találjuk magunkat úgy, mint akik nem bíztak benne – ezért saját fejük után mentek. Tudtuk, mit kíván tőlünk Isten törvénye, de mi más választottunk.

Nem bíztál benne – és ezért megbocsájtás helyett még ma is tartod a haragot, szívedbe zárva a sérelmet...

Nem bíztál benne a társra nézve – törvénytelen kapcsolatba sodródtál bele – mennyi fájdalom és seb!

Nem bíztál benne - és elhatározásod ellenére nem adtad oda Isten ügyére azt, amit odaszántál, a tizededet – és nincs Isten áldása az anyagi dolgaidon...

... és sorolhatnánk. Nem bíztunk, nem engedelmeskedtünk, sebezünk és megsebződtünk. Mindjárt az út elején kudarcot vallottunk. De megtanulhatjuk a szabadság első lépései között az evangéliumot is: „*Én, az Úr, vagyok a te gyógyítód.*” Mert ő Jézus Krisztus mérhetetlen áldozata árán bocsánatot és gyógyulást készített számunkra. Nem elítélni, hanem életben tartani, a szabadságban megerősíteni, ha elbuktunk, helyreállítani jött. Így legyünk ma előtte mindannyian, akik még mindig csak az első lépéseket tanulgatjuk a megszabadított életben! ÁMEN!